

Lokal Undervisnings- Plan

**Social- og
sundhedsassistentuddannelsen
gældende fra august 2015**

Indholdsfortegnelse

1.	Generelt for SOSU Nykøbing Falster	2
1.1	Praktiske oplysninger	2
1.2	Undervisningssted	2
1.3	Pædagogiske og didaktiske overvejelser	2
1.4	Underviserkompetencer samt ressourcer og udstyr.....	3
1.5	Overordnede bestemmelser om vurdering af elevernes kompetencer	4
1.6	Overordnet bedømmelsesplan	6
1.7	Bestemmelser om vurdering af elevkompetencer og støtte i forbindelse hermed.....	6
1.8	Eksamensregler	7
1.9	Ordensregler.....	8
1.10	Retningslinjer for brug af film, foto og Facebook	9
2.	Social- og sundhedsassistentuddannelsen	10
2.1	Formål med social- og sundhedsassistentuddannelsen	10
2.2	Opbygning af social- og sundhedsassistentuddannelsen	10
2.3	Undervisnings- og arbejdsmetoder på social- og sundhedsassistentuddannelsen	10
2.4	Fag på social- og sundhedsassistentuddannelsen	11
2.5	Bedømmelsesplan	12
2.6	Kompetencemål for social- og sundhedsassistentuddannelsen	12
2.7	Prøve i uddannelsesspecifikke fag:	14
2.8	Afsluttende prøve	15
2.9	Prøve i grundfag	16
2.10	Talentspor	21
3.	Læringsaktivitetsbeskrivelser	23
3.1	Oversigt over undervisning på SSA-uddannelsen.....	23
4.	Bilag - Mål for det uddannelsesspecifikke fag	25
4.1	Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation (avanceret niveau)	25
4.2	Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation (ekspert niveau)	27
4.3	Sygepleje (avanceret niveau)	29
4.4	Sygepleje (ekspert niveau)	31
4.5	Somatisk sygdomslære	33
4.6	Psykiatrisk sygdomslære	34
4.7	Farmakologi og medicin håndtering.....	35
4.8	Forebyggelse og rehabilitering (avanceret)	36
4.9	Forebyggelse og rehabilitering (ekspert).....	37
4.10	Sundhedspædagogik og kommunikation.....	38
4.11	Dansk Niveau C.....	39
4.12	Naturfag Niveau C	41
4.13	Engelsk niveau D	42

1. Generelt for SOSU Nykøbing Falster

1.1 Praktiske oplysninger

Adresse: SOSU Nykøbing Falster., Vestensborg Allé 78, 4800 Nykøbing Falster.

Hjemmeside: www.sosunyk.dk

Telefon: 54 85 38 00

Undervisningsplanen er udarbejdet i samarbejde med lokalt uddannelsesudvalg.

Undervisningsplanen er udarbejdet på grundlag af:

- Bekendtgørelse af lov om erhvervsuddannelser, Bek. Nr. 157 af 17/2 2015
- Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser (hovedbekendtgørelsen), jf. Bek nr. 1010 af 22/9 2014
- Grund- og erhvervsfagsbekendtgørelsen, Bek nr. 1009 af 22/09 2014 om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk
- Bekendtgørelse for den pædagogiske assistentuddannelse, nr. 298 af 24/03/2015 og den tilhørende uddannelsesordning
- Bekendtgørelse for social- og sundhedsuddannelsen, nr. 500 af 22/04/2015 og den tilhørende uddannelsesordning

Undervisere, uddannelseskonsulenter og ledelse tilknyttet uddannelsen, se skolens hjemmeside: www.sosunyk.dk

1.2 Undervisningssted

Undervisningen foregår primært på SOSU Skolen, Vestensborg Allé 78, 4800 Nykøbing Falster.

På skolen er der klasselokaler med mulighed for brug af IT og forskellige faglokaler, der giver mulighed for praksisnær undervisning. Noget af undervisningen kan foregå udendørs. Der kan også være planlagt studieture.

1.3 Pædagogiske og didaktiske overvejelser

Det tilstræbes at den enkelte elevs forudsætninger er udgangspunkt for elevens læring. I skoleundervisningen arbejdes med forskellige læreprocesser – herunder problemløsende arbejde med temaer og projekter.

Den enkelte elevs forudsætninger danner grundlag for resultatet af den individuelle læreproces, og fører dermed til individuel indsigt hvilket betyder, at der fokuseres på:

- Underviseres og vejlederens samarbejde med eleven styrker elevens viden og erkendelse om egen læringsstil, og dennes betydning for tilegnelsen af ny viden
- tilrettelæggelse af et læringsmiljø som fremmer elevens refleksive læring

- eleven opnår viden og erkendelse af, at følelsesmæssige og sociale relationer påvirker intellektuelle processer og omvendt
- eleven udvikler indsigt og erkendelse i at læring opnås ved at være aktiv part i læreprocessen.
- At den enkelte elev bliver udfordret, så eleven bliver så dygtig som muligt.

Gennem brug af **individuelle læreprocesser** tilstræbes, at eleven udvikler kompetencer til at lære og til selvstændige initiativer. Der lægges op til:

- at eleven kontinuerligt sætter personlige og faglige mål
- at eleven formulerer forskellige former for problemstillinger
- at eleven udvikler sin evne til kritisk vurdering, og
- at eleven arbejder på holdningstilkendegivelse

De individuelle læreprocesser rummer skriftlige opgaver, og skriftlighed kan indgå i alle fag. Elevens personlige uddannelsesbog er et redskab i denne proces.

Gennem **gruppeprocesser** lægges vægt på at eleven

- udviser initiativ og kreativitet
- udvikler samarbejdsevne og metoder for konfliktløsning
- udviser ansvar og medansvar for gruppearbejdet, og
- er aktiv i målrettede løsninger af konkrete opgaver

I den **praksisnære undervisning** arbejdes med kortere eller længerevarende emner og projekter. Eleven øver færdigheder og metoder, samt får mulighed for at reflektere over de anvendte faglige metoder.

Eleven får tildelt en kontaktlærer, som støtter og vejleder eleven gennem hele sin uddannelse.

Kontaktlærerens opgaver er blandt andre:

- At støtte eleven i sin læring, både fagligt og personligt, og hjælpe eleven med at formulere faglige og personlige mål for skoleperioderne
- At holde øje med elevens fravær og tage initiativ til en samtale, hvis fraværet bliver for højt
- At hjælpe eleven med at få yderligere støtte, hvis eleven har brug for det

1.4 Underviserkompetencer samt ressourcer og udstyr

Undervisningen varetages primært af undervisere med en mellemlang videregående uddannelse eller en professionsbacheloruddannelse inden for det social- og sundhedsfaglige og pædagogiske område samt kandidater fra højere læreranstalter.

Ressourcer og udstyr:

SOSU Nykøbing Falster. råder over forskellige ressourcer og udstyr til brug i undervisningsøjemed; en demonstrationsstue, kreativt værksted, køkken og lejlighed

til træning af praktiske øvelser, en multisal til bevægelse og idræt. Derudover har hvert klasserum et Smartboard. På skolens bibliotek stilles computere til rådighed.

Endvidere har skolen en læsevejleder. Af softwareprogrammer bruges Meebook og elevplan.

Hver elev tilbydes en kontaktlærer og skolen har et mentorkorps.

Ressourcer og udstyr lever op til gældende regler for sikkerhed og arbejdsmiljø.

1.5 Overordnede bestemmelser om vurdering af elevernes kompetencer

Før optagelse og udarbejdelse af elevens personlige uddannelsesplan, foretager uddannelseskonsulenterne en **vurdering af elevens realkompetencer som er en vurdering af det eleven kan**

- formelle kompetencer er det, eleven har papir på
- ikke-formelle kompetencer er det, der kan dokumenteres fx i forbindelse med job og beskæftigelse i foreningsliv.
- uformelle kompetencer er det, eleven har tilegnet sig andre steder.

Vurdering af elevens forudsætninger for at gennemføre uddannelsen, herunder om uddannelsen stiller for store boglige krav til eleven, om sprogkundskaberne er gode nok.

Vurdering af elevens behov for tiltag, der skal sikre elevens mulighed for at gennemføre den ønskede uddannelse, herunder specialpædagogisk støtte, længere tid, tilvalg af faglig/almen karakter og brug af øvrige støttemuligheder. De tre vurderinger skal ses som en helhed – og har til formål at vurdere muligheder for at forkorte uddannelsen i form af merit og fravalg, at afklare, om uddannelsen er den rigtige for eleven og om eleven har behov for supplerende kvalificering eller støtte for at kunne gennemføre uddannelsen. Etablering igangsættes efter aftale med uddannelseskonsulent eller evt. uddannelsesleder.

Inden for de første 14 dage af uddannelsen holder uddannelseskonsulenten en indslusningssamtale. Formålet med den er at lave en yderligere afdækning af de formelle /læringsmæssige kompetencer.

Ved indslusningssamtalen udarbejdes den endelige RKV i samarbejde med ansøger. Kompetenceafklaringen indebærer udarbejdelse af elevens personlige uddannelsesplan der indeholder niveau for grundfag, evt. godskrivning samt særlige behov.

Anvendelse af uddannelsesbog og elevens personlige uddannelsesplan:
Uddannelsesbogen skal sikre, at eleven har overblik over sit uddannelsesforløb.

Elevens personlige uddannelsesplan er en del af uddannelsesbogen, og skal fungere som samarbejdsredskab mellem elev og underviser.

Eleven indsætter løbende deres udstedte beviser. Eleven skal med hjælp fra skolen vedligeholde uddannelsesbogen i forhold til eventuelle revisioner af uddannelsesplanen. Uddannelsesbogen kan af skole eller elev suppleres med andre oplysninger om elevens uddannelse.

Skole og elev udarbejder i forbindelse med uddannelsens start en personlig uddannelsesplan på baggrund af en realkompetencevurdering (RKV). Har eleven en uddannelsesplan fra folkeskolen eller anden uddannelse, tages udgangspunkt heri.

Uddannelsesplanen skal fastholde elevens faglige og personlige læringsmål og understøtte elevens læreproces.

Uddannelsesplanen skal indeholde oplysninger om det uddannelsesforløb, eleven planlægger at gennemføre, herunder:

- elevens tilkendegivelse af formål med uddannelsesforløbet
- oversigt over de uddannelsesperioder, eleven skal gennemføre
- aftalt niveau på grundfag, herunder evt. fritagelse og fravalg (og konsekvenser heraf)
- evt. revision af uddannelsens forløb som følge af sygdom, barsel mm.
- elev og skole er begge ansvarlige for at følge op på uddannelsesplanen og herunder tage initiativ til eventuel revision.
- personfølsomme oplysninger må ikke skrives i uddannelsesplan af underviser eller vejleder.

Uddannelsesplanen føres ajour, når der sker ændringer i elevens forløb, som minimum ved overgang fra grund- til hovedforløb samt ved valg af valgfri undervisning.

Hvordan gennemføres elevens kompetencevurdering?

- Udgangspunktet er elevens ansøgning og evt. uddannelsesplan samt evt. notater fra UU vejleder.
- I uddannelsesplanen giver eleven en præsentation af sig selv, bl.a. styrker og svagheder på det faglige, sociale og personlige område. Eleven fortæller derudover om sine overvejelser mht. valg af uddannelse og erhverv eller manglende overvejelser mht. til dette.
- Elevens præsentation danner udgangspunkt for uddannelseskonsulentens afklaring ift. indplacering. Placeringen foregår i dialog mellem uddannelseskonsulent og elev. Standpunktskarakterer og eksamensbeviser danner udgangspunkt for niveauindplacering på grundfagene.

- Hvis uddannelsesplanen indeholder notat om at eleven har behov for støtte, eller hvis det fremgår af samtalen, tilbydes den nødvendige støtte under grundforløbet. Det kan for eksempel være en IT rygsæk til elever med læse- og skrivevanskeligheder eller en mentor.
- Der kan være øvelser/opgaver der medvirker til at afklare de uformelle kompetencer.

1.6 Overordnet bedømmelsesplan

Bedømmelsesplanen har til mål at sikre, at SOSU Nykøbing lever op til krav for løbende og afsluttende bedømmelse af elevens udvikling og standpunkt (jf. hovedbekendtgørelsen).

Skolebedømmelsen skal medvirke til

- at klarlægge elevens viden om eget niveau
- at udpege områder, som kræver forstærket indsats
- at inspirere eleven til yderligere læring

Bedømmelsesplanen er en del af SOSU Nykøbing Falsters kvalitetssikring. På SOSU Nykøbing Falster opfatter vi evaluering og bedømmelse som et praktisk og konstruktivt redskab til at vurdere den enkelte elevs udvikling.

Der gennemføres løbende evaluering af elevens personlige kompetencer.

Bedømmelsesplanen for den enkelte elevs udvikling består af tre dele:

- vejledende evaluering og vejledende standpunktsbedømmelser
- afsluttende standpunktsbedømmelse (standpunktskarakterer)
- eksamen/prøver

Under uddannelsen har eleven struktureret samtale med kontaktlæreren, der følger op på den personlige uddannelsesplan og de personlige/faglige mål.

Skolen udsteder beviser for gennemført uddannelser.

Standpunktsbedømmelse og prøve gives efter 7-trinsskalaen.

1.7 Bestemmelser om vurdering af elevkompetencer og støtte i forbindelse hermed

Gennem uddannelsesforløbet tilbydes eleven vejledning, der har til formål at sikre elevens fastholdelse og gennemførelse af uddannelsen. I skoleperioderne gennemføres vejledningen af uddannelseskonsulenter og af kontaktlærerne.

Uddannelseskonsulenter vejleder elever med behov for specialpædagogisk støtte eller særlige vilkår til eksamen, samt formidler specialpædagogisk støtte og henviser til kurser på andre relevante institutioner. Elever med særlige forudsætninger, der er

anerkendt til specialpædagogisk støtte, skal have de fastlagte prøver tilpasset, så de imødekommer elevens forudsætninger.

Elever, der har brug for særlig støtte for at kunne gennemføre deres uddannelse, kan tilbydes mentor eller andre støtte foranstaltninger.

En elev kan normalt højst deltage i samme skoleperiode to gange. En elev kan ligeledes normalt kun gennemgå det samme praktikforløb med henblik på standpunktsbedømmelse 2 gange.

Frafaldstruede elever indkaldes til samtale med kontaktlærer og uddannelseskonsulent. Hvis eleven er under 25 år vil UU (Ungdommens Uddannelsesvejledning) blive orienteret eller inddraget.

Elever vil i forbindelse med afslutning af uddannelse få vejledning om yderligere uddannelsesmuligheder. Til elever, der afslutter PA eller SSA, inddrages vejledning vedr. videregående uddannelser.

1.8 Eksamensregler

Der gives vejledende standpunktsbedømmelser i alle fag, undtagen enkelte valgfag. (se skema over de enkelte uddannelser i afsnit 2). Der tilbydes samtale i forbindelse med vejledende standpunktsbedømmelser mhp. nye aftaler om elevens fortsatte uddannelse. Ved undervisningens afslutning afholdes prøve i det eller de udtrukne fag, og derefter udleveres endelige standpunktskarakterer i de fag, der ikke afholdes prøve i.

Prøvefag vil normalt offentliggøres 3 uger før prøvedato.

Hvis der opstår mistanke om, at eleven ikke selv har produceret en opgave eller at eleven på anden måde uretmæssigt har skaffet sig hjælp eller ydet hjælp kontaktes uddannelseslederen. Eleven kan i sådanne tilfælde bortvises fra SOSU Nykøbing F i kortere eller længere tid.

Elever, der ikke afleverer skriftlige opgaver i relation til en prøve til den aftalte tid, samt elever, der udebliver fra eller kommer for sent til en prøve tildes normalt laveste karakter i den gældende karakterskala, efterfølgende prøveforsøg vil dermed være omprøve.

En prøve er begyndt når eleverne trækker prøvespørgsmål/case.

Ved standpunktsbedømmelser og prøver i uddannelsesspecifikke fag og grundfag bruges den til hver tid gældende karakterskala.

Prøver og eksamen afholdes iht. Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser, samt skolens prøve- og eksamensreglement. Skolens

eksamensreglement findes på skolens hjemmeside:

<http://www.sosunyk.dk/media/1400/proeve-og-eksamensreglement.pdf>

Varigheden af prøverne fremgår af bekendtgørelsen for de enkelte uddannelser, samt Bekendtgørelse om grundfag og centralt udarbejdede valgfag i erhvervsuddannelserne.

For elever med særlige behov kan en prøve udvides med 5-15 min. Særlige behov kan være læse og skrivevanskeligheder eller at eleven har dansk som 2. sprog. Forlænget tid skal aftales 3 uger før prøven, med skolens SPS medarbejder (**S**pecial**p**ædagogisk**s**tøtte).

Vejledende og endelige standpunktsbedømmelser, vejledende og endelige standpunktskarakterer samt prøvekarakterer skal af eleven indsættes i den personlige uddannelsesplan.

For hovedforløbselever gælder det at elever, der ikke har opnået mindst karakteren 02 i forbindelse med en prøve eller standpunktsbedømmelse i et fag, der kræves bestået, eller ikke har opnået standpunktsbedømmelsen "Godkendt" i et praktikforløb, skal tilbydes et nyt fastsat skole- eller praktikforløb og eleven vurderes derefter på ny. Elever, der ved vejledende standpunktsbedømmelse i en skole- eller praktikperiode ikke har nået målene, har ret til og skal normalt tilbydes yderligere skole- eller praktikperiode.

Varigheden af den yderligere periode aftales mellem praktiksted og skolens ledelse efter ansøgning til PASS/LUU.

Bliver en elev syg eller af anden grund uforskyldt forhindret i at gennemføre en prøve, tilrettelægger skolen en ny prøve. Tidspunkt for sygeprøve fastsættes af skolen. Ved sygefravær i forbindelse med prøve kan skolen forlange, at eleven afleverer en lægeerklæring.

Ifølge Bekendtgørelsen om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser BEK nr. 41 af 16/01/2014 §5 stk. 3 kan en elev deltage i samme prøve 2 gange.

1.9 Ordensregler

Alle elever og medarbejdere har gennem deres handlinger og væremåde ansvar for at skabe et positivt miljø, hvor der tages hensyn til den enkelte og os alle.

SOSU Nykøbing Falsters regler for hensynsfuld adfærd indebærer:

- At der ikke må indtages mad og drikkevarer i undervisningslokalerne - bortset fra vand – i særlige tilfælde kan underviserne dispensere

- At man altid efter sidste lektion efterlader lokalet i ryddelig stand. Bøger og mapper tages med hjem
- At man parkerer sin cykel, knallert eller bil på de dertil indrettede steder
- At man kun benytter mobiltelefon uden for undervisningslokaler og i pauserne
- At rygning kun er tilladt hvor skolen anviser.

På SOSU Nykøbing Falster gælder:

- Al undervisning på skole eller i praktikvirksomhed er obligatorisk. Alt fravær rapporteres til ansættende myndighed. Ulovligt fravær kan føre til løntræk eller afbrydelse af uddannelsesaftale.
- Hvis der opstår mistanke om, at eleven ikke selv har produceret en opgave eller at eleven på anden måde uretmæssigt har skaffet sig hjælp eller ydet hjælp kontaktes lederen. Eleven kan i sådanne tilfælde bortvises fra SOSU Nykøbing F i kortere eller længere tid.
- Mobning accepteres ikke hverken på skolen eller sociale medier – og kan medføre bortvisning.
- Det er ikke tilladt at indtage, bruge eller være påvirket af alkohol, narkotika og andre rusmidler på skolen. Dette kan medføre bortvisning fra skolen – midlertidigt eller permanent.
- Vold tyveri og anden kriminell adfærd accepteres ikke, vil blive politianmeldt og kan medføre bortvisning fra skolen.
- Bedrageri og ulovlig omgang med IT kan medføre bortvisning fra skolen – midlertidigt eller permanent.

1.10 Retningslinjer for brug af film, foto og Facebook

På SOSU Nykøbing Falster vil vi gerne have mulighed for at benytte os af de muligheder for læring, dokumentation og arkivering af viden, som foto og videooptagelser udgør.

Ønsker man at lave billeder eller filmoptagelser af kurser, arrangementer og undervisning på skolen, skal deltagerne give sin tilladelse og have oplysning om hvor optagelsen gemmes, hvem der har adgang til det samt hvilket formål det tjener

2. Social- og sundhedsassistentuddannelsen

2.1 Formål med social- og sundhedsassistentuddannelsen

Uddannelsens trin 2 til social- og sundhedsassistent har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden, færdigheder og kompetencer til som autoriseret sundhedsperson at udføre sygepleje, rehabilitering og genoptrænende opgaver på hospitaler, plejehjem, hjemmeplejen, inden for psykiatrien og lignende institutioner.

2.2 Opbygning af social- og sundhedsassistentuddannelsen

Uddannelsen er en vekseluddannelse. Undervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 4 skoleperioder og 3 praktikperioder. Skoleundervisningen varer 32 uger for elever under 25 år og 28 uger for elever over 25 år.

Praktikuddannelsen tilrettelægges således, at 1/3 af den samlede praktiktid foregår på et somatisk sygehus, og 1/3 foregår i det primærkommunale område. 1/3 foregår inden for det psykiatriske område enten i Regionen eller i en kommune.

2.3 Undervisnings- og arbejdsmetoder på social- og sundhedsassistentuddannelsen

Social- og sundhedsassistentuddannelsen tilrettelægges i en vekselvirkning mellem skole og praktikperioder med udgangspunkt i den enkelte elevs motivation, erfaringer og forudsætninger.

I tilrettelæggelsen af uddannelsen anvendes forskellige metoder og undervisningsmidler i et samarbejde mellem underviser/praktikvejleder og elev. Vekselvirkningen giver eleven mulighed for at gøre konkrete faglige og praktiske erfaringer, reflektere over disse samt at arbejde med teori og medtænke dette i konkret praksis.

Den enkelte elev skal opleve sammenhængen mellem skole- og praktikperioder som meningsfuld og de forskellige dele skal gensidigt supplere og understøtte hinanden. I skole- og praktikperioder lægges der vægt på, at den enkelte elev får mulighed for at udpege og drøfte uddannelsens kerneområder, dilemmaer og modsætninger med henblik på at reflektere over uddannelsens indhold, lære at agere i modsætninger og at håndtere valgsituationer.

I skoleperioderne tages der udgangspunkt i tematiseret tværfaglighed, eksemplarisk og problembaseret læring samt ansvar for egen læring.

Vi tilstræber varieret og differentieret undervisning som fx:

Holdundervisning

Holdet er samlet om oplæg fra undervisere eller elever, og undervisningen er baseret på dialog. Undervisningen kan for eksempel tilrettelægges som Cooperativ Learning. Cooperative Learning (CL) er en undervisningsform, der via højt strukturerede samarbejdsprocesser skaber en helt ny dynamik i klasseværelset. CL er altså en læringsmåde med det klare mål, at eleverne opnår faglig viden og færdigheder, men samtidig også med det sigte, at alle udvikler deres færdigheder indenfor kommunikation, tænkning og videndeling. Udover at optimere læringen er CL med til at træne og udvikle elevernes sociale kompetencer

Gruppearbejde

I gruppearbejdet udvikler eleverne blandt andet evner til at samarbejde, til at lytte, til at tage personligt ansvar og til at forstå og respektere andre mennesker

Kollaborativ undervisning

Eleverne trænes i at samarbejde om opgaver hvor de er indbyrdes afhængige af hinanden, og kan inspirere hinanden til ideskabelse

Praksisnær undervisning

Vil blive benyttet i stor udstrækning, både ved arbejdet med teoretisk viden og ved efterligning af praktiske situationer fx gennem simulationer og praktiske øvelser

Helhedsorienterede temaer

Undervisningen tilrettelægges, så der er mulighed for at arbejde helhedsorienteret, i forhold til teoretisk viden og praktiske kompetencer

2.4 Fag på social- og sundhedsassistentuddannelsen

Grundfag:

- Naturfag C – niveau 4 uger
- Dansk C – niveau 2 uger
- Engelsk D – niveau 2 uger

Uddannelsesspecifikke fag:

- Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation (avanceret og ekspert niveau) 3 uger
- Sygepleje (avanceret og ekspert niveau) 5 uger
- Somatisk sygdomslære (avanceret niveau) 3 uger
- Psykiatrisk sygdomslære (avanceret niveau) 2 uger
- Farmakologi og medicin håndtering (avanceret niveau) 2 uger
- Forebyggelse og rehabilitering (avanceret og ekspert niveau) 3 uger
- Sundhedspædagogik og kommunikation (avanceret Niveau) 3 uger

Valgfag (1 uge) og valgfri uddannelsesspecifikke fag (2 uger)

Se valgfags og valgfri uddannelsesspecifikke fags kataloger på skolens hjemmeside:
www.sosunyk.dk og klik på *uddannelse*

2.5 Bedømmelsesplan

På social- og sundhedsassistentuddannelsen bliver eleven bedømt ved:

- Løbende evaluering i skolen
- Vejledende og endelig standpunktskarakter
- Prøve i farmakologi
- Prøve i enten et uddannelsesspecifikt fag eller grundfag
- Afsluttende prøve

Standpunktsbedømmelse og prøve gives efter 7-trinsskalaen

Løbende evaluering

Formålet med den løbende evaluering er, at eleverne kan reflektere over, hvad de har lært, og hvad de mangler at lære i forhold til uddannelsens mål. Evalueringen består af individuelle samtaler mellem eleverne og enten en faglærer eller deres kontaktlærer.

Vejledende og endelige standpunktskarakterer

Alle elever får en vejledende standpunktskarakter i slutningen skoleperiode 3 og 4 og 5. Efter prøve i enten grundfag eller de uddannelsesspecifikke fag bliver resten af karaktererne til endelige standpunktskarakterer i skoleperiode 6.

Der gives karakterer i alle grundfag og uddannelsesspecifikke fag. Valgfag bedømmes gennemført/ikke gennemført bortset fra valgfaget sundhed der bedømmes efter 7 trins skalaen. Valgfrit specifikke fag bedømmes bestået / ikke bestået.

Regler for udstedelse af skolebevis

For at skolen kan udstede skolebevis til eleven kræves det at:

- Eleven ved alle praktikperioders afslutning opnår bedømmelsen "godkendt"
- Eleven har bestået alle uddannelsesspecifikke fag og naturfag med mindst karakteren 02 (prøve eller standpunktsbedømmelse)
- Elevens samlede gennemsnit ved prøver og standpunktsbedømmelser i uddannelsesspecifikke fag og grundfag er mindst 02 og ingen af karaktererne er -3, og at
- Eleven har bestået de valgfrie uddannelsesspecifikke fag.

2.6 Kompetencemål for social- og sundhedsassistentuddannelsen

Kompetencemål for hovedforløbet fremgår af bekendtgørelse om erhvervsuddannelsen Social og sundhedsuddannelsen. (BEK nr 1642 af 15/12/2015)

Eleven opnår erhvervsfaglig kompetence gennem en kombination af viden, færdigheder og faglige vurderinger og etiske overvejelser, der sætter eleven i stand til at handle professionelt inden for det kompetenceområde, uddannelsen retter sig imod.

Eleven opnår erhvervsfaglig kompetence gennem aktiv deltagelse i praktisk og teoretisk undervisning i områdefag, grundfag, valgfri specialefag og valgfag samt gennem udførelse af og refleksion over de daglige arbejdsopgaver i praktikuddannelsen.

Eleven skal gennem uddannelsen udvikle erhvervsfaglige kompetencer med henblik på at varetage jobfunktioner inden for sundhedsvæsenet i et arbejdsliv, hvor forandring, omstilling, udvikling og forsat læring er et vilkår.

1. Eleven kan selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger med ansvaret som autoriseret sundhedsperson, og i overensstemmelse med de fastlagte kvalitetsstandarder, herunder beskrivelser af serviceniveau, og procedurer for patientsikkerhed, der gælder for social- og sundhedsassistentens arbejdsområde.
2. Eleven kan selvstændigt indgå i en tværprofessionel og tværsektoriel indsats og medvirke til at sikre et sammenhængende patient- og borgerforløb.
3. Eleven kan selvstændigt arbejde med borger- og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.
4. Eleven kan med udgangspunkt i social- og sundhedsassistentens arbejdsområde selvstændigt identificere, vurdere, tilrettelægge, udføre og evaluere grundlæggende sygepleje samt reagere hensigtsmæssigt på observerede ændringer i borgerens eller patientens psykiske og somatiske sygdomstilstand.
5. Eleven kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.
6. Eleven kan selvstændigt anvende de generelle principper for hygiejne og afbrydelse af smitteveje herunder rene rutiner og sterilteknikker samt vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.

7. Eleven kan skriftligt og mundtligt anvende et fagsprog, som er dækkende for social- og sundhedsassistentens kompetenceområde, og selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje i relevante dokumentationssystemer.
8. Eleven kan som led i borgerens eller patientens behandlingsforløb gennemføre målrettet kommunikation herunder selvstændigt forberede, afholde, evaluere og dokumentere samtaler.
9. Eleven kan selvstændigt og i et tværprofessionelt samarbejde tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper i et rehabiliterende perspektiv herunder aktivt inddrage borgere, patienter og pårørende.
10. Eleven kan med udgangspunkt i borgerens behov, arbejdsstedets ressourcer og de fastlagte kvalitetsstandarder, herunder beskrivelser af serviceniveau, selvstændigt identificere, tilrettelægge, udføre, evaluere og følge op på egne og andres arbejdsopgaver.
11. Eleven kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi samt deltage ved implementering af ny viden og teknologi.
12. Eleven kan med udgangspunkt i borgernes eller patientens ressourcer og hjælpemidler selvstændigt tilrettelægge sit eget og andres arbejde efter ergonomiske principper, arbejdspladsens arbejdsmiljøregler og sikkerhedsforanstaltninger.

2.7 Prøve i uddannelsesspecifikke fag:

Prøvens form:

Prøven er individuel og mundtlig. Prøven varer 25 minutter incl. votering og tilbagemelding til eleven. Prøven skal lægge op til aktiv deltagelse fra elevens side, og indeholde indlæg fra eleven og dialog mellem elev og eksaminator samt evt. uddybende spørgsmål fra censor. (se skolens eksamensreglement)

Om morgenen dagen før prøveafholdelse trækker eleven et hovedområde.

Hovedområdet præsenteres i form af: case, artikel, journal, handleplan eller lignende.

Til middag dagen før prøveafholdelse trækker eleven fokusområde. Fokusområdet danner udgangspunkt for hvilke mål eleven skal prioritere i sin mundtlige fremstilling. Hovedområder og fokusområder udarbejdes således at de tilsammen dækker pensum og mål.

Eleven udarbejder en disposition som oplæg til eksamen.

Bedømmelse:

Bedømmelsen sker på grundlag af den mundtlige præstation ved prøven. Prøven bedømmes med standpunktsbedømmelse efter 7 trinsskala.

Eleven bedømmes i forhold til Mål for det udtrukne uddannelsesspecifikke fag på Avanceret eller Ekspert niveau.

Eksaminator:

En underviser på SSA uddannelsen på SOSU Nykøbing Falster.

Censor:

En underviser fra en anden SOSU skole som har indgående kendskab til det pågældende uddannelsesspecifikke fags mål.

Medbringes af elev:

Det er elevens ansvar at medbringe følgende til prøven:

- En disposition over de emner eleven vil komme ind på ved eksaminationen
- Det udleverede materiale
- Noter til brug ved fremlæggelse
- Relevant materiale som kan understøtte elevens fremføring

2.8 Afsluttende prøve

Senest to uger før eksamen afleverer eleven et projekt udarbejdet individuelt eller i gruppe. En gruppe kan højst bestå af tre elever. Projektet som har et omfang af:

- 1 elev 4-8 sider
- 2 elever 6-10 sider
- 3 elever 8-12 sider

danner udgangspunkt for eksaminationen, men indgår ikke i karakterfastsættelsen.

Prøvens form:

Prøven er individuel og mundtlig. Prøven varer 30 minutter incl. votering og tilbagemelding til eleven. Prøven skal lægge op til aktiv deltagelse fra elevens side, og indeholde indlæg fra eleven og dialog mellem elev og eksaminator samt evt. uddybende spørgsmål fra censor. (se skolens eksamensreglement)

Bedømmelse:

Bedømmelsen sker alene på grundlag af den mundtlige præstation ved prøven. Prøven bedømmes med standpunktsbedømmelse efter 7 trinsskala.

Eleven bedømmes i forhold til kompetencemål for SSA uddannelsen.

Eksaminator:

En underviser på SSA uddannelsen som har været vejleder på opgaven

Censor:

En fagperson fra praksis, med kendskab til SSA uddannelsens mål og SSA's ansvar og kompetenceområde. Censor kan f.eks. være sygeplejerske, fysioterapeut, ergoterapeut eller pædagog.

Medbringes til eksamen:

Det er elevens ansvar at medbringe følgende til eksamen:

- En disposition over de emner eleven vil komme ind på ved eksaminationen
- Egen projektopgave
- Relevant materiale som kan understøtte elevens fremføring

2.9 Prøve i grundfag

Dansk

Prøve i dansk, niveau D og C i fællesindgangen sundhed, omsorg og pædagogik.

Senest 21 hverdage før eksamen skal eleven meddele skriftligt til sin dansklærer, hvilke tekster, der indgår i elevens præsentationsportefolie. Hvis eleven undlader at aflevere oversigt over tekster i præsentationsportefolie inden for den fastsatte tidsramme, har eleven ikke gennemført undervisningen i dansk og kan derfor ikke afslutte faget med standpunktskarakter og indgå i eksamensudtrækket (jf. Vejledning til grundfaget dansk – fagbilag 3, gældende fra juli 2011. Uddannelsesstyrelsen, Afdelingen for erhvervsrettede uddannelser).

Prøvens form: Der afholdes mundtlig prøve. Prøven er individuel.

Bedømmelse: Eleven bedømmes i forhold til fagets mål, og karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens eksamenspræstation. Voteringen foregår mellem censor og eksaminator.

Trækning af ekstemporaltekst: Ekstemporalteksten (en ukendt tekst) trækkes af eleven en hverdag før eksaminationen. Den sidste elev skal have 4 valgmuligheder. Der skal være en leder til stede.

I forberedelsestiden må eleven

- tale med andre elever,
- modtage teknisk og administrativ vejledning og support fra skolen,
- modtage ikke-faglig coaching for at komme i gang med løsning af opgaverne,
- men ikke modtage faglig vejledning af skolens lærere.

(jf. Vejledning til grundfaget dansk – fagbilag 3, gældende fra juli 2011.)

Uddannelsesstyrelsen, Afdelingen for erhvervsrettede uddannelser).

varighed: Prøven påbegyndes med skolens udlevering af eksamensopgaven til eleven og afsluttes med censors og eksaminators bedømmelse af elevens eksamenspræstation.

Eksaminationstiden inkl. votering er 30 minutter og omfatter følgende:

1. Den ene del af prøven omfatter eksamination i en ekstemporaltekst, som eleven har fået tildelt en hverdag før ved lodtrækning. Denne del af prøven skal demonstrere elevens evne til at fremdrage de væsentlige sider af tekstens indhold og form samt til at indplacere teksten i en sammenhæng ud fra de grundsynspunkter, som har været anvendt i undervisningen. Eksaminator udvælger ekstemporaltekster med tilknytning til pensum. Forskellige teksttyper, der har været anvendt i undervisningen, skal være repræsenteret.
2. Eleven skal med udgangspunkt i mindst én af de, af eleven udvalgte, egne tekster i præsentationsportefolien indgå i dialog om og redegøre for
 - tekstens funktion,
 - målgruppe,
 - virkemidler,
 - sproglige form samt indhold og
 - redegøre for tekstens sammenhæng med det faglige eller tværfaglige arbejde i undervisningen.

Denne del af prøven skal demonstrere elevens viden og bevidsthed om formidling, virkemidler og egen skriveproces.

Medbringes til eksamen

Det er elevens ansvar at medbringe følgende til eksamenen:

- en disposition over elevens fremgangsmåde til eksamenen,
- elevens præsentationsportefolie samt de nævnte tekster og evt. kopi til censor og eksaminator.
- den udtrukne ekstemporaltekst samt
- noter til brug ved fremlæggelse af såvel ekstemporaltekst som præsentationsportefolie.

Grundfagsprøve i naturfag niveau C:

Mål for prøven:

Formålet med prøven er, at give eleven mulighed for at dokumentere sin faglige kompetence og blive bedømt herpå, dvs. at eleven gennem den mundtlige

fremlæggelse, forsøg og besvarelse kan redegøre for sin viden i relation til målene i naturfag, i forhold til det af Sundhedsstyrelsen beskrevne indhold.

Prøvens form:

Prøven tager sit udgangspunkt i en naturfaglig case. Prøven starter når casen trækkes, dagen før prøven. Eleven udarbejder en detaljeret disposition som oplæg til eksaminationen.

Hver case har et til to fokusområder, som eleverne skal i dybden med. Derudover skal eleven udvælge andre fagrelevante problemstillinger, som de skal omkring.

Casene udarbejdes således at de, sammen med fokusområder, dækker pensum, mål og indhold.

Eksaminationsgrundlag:

Eksaminationsgrundlaget er den disposition, som eleven har udarbejdet som oplæg til eksaminationen. Der eksamineres med udgangspunkt i ovennævnte disposition, det/de udtrukne fokusområder, og de emner eleven inddrager som væsentlige dvs. eleven eksamineres i de mål og det indhold, der er relevant for casen. Eleven får inden eksamen udleveret en pensumliste

Bedømmelsesgrundlag:

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål og det dertilhørende indhold. Dispositionen indgår ikke i bedømmelsen.

Varighed af prøve:

Eksaminationstiden inkl. votering og tilbagemelding er 30 minutter

Medbringes af elev:

Det er elevens ansvar at medbringe følgende til prøven:

- Den udarbejdede disposition
- Forsøgsmaterialer
- Noter til brug ved fremlæggelse

Prøve i farmakologi:

Prøvens form:

Eleven afleverer en skriftlig opgave i skoleperiode 4. Opgaven stilles af skolen og afleveres indenfor en tidsfrist fastsat af skolen

Ved start af skoleperiode 5 trækker eleven tillige en case, dagen inden eksamen

Eleven udarbejder en disposition som oplæg til eksamen. Den skriftlige opgave skal medtænkes i denne disposition.

Casene udarbejdes således at de dækker pensum og mål.

Eksaminationsgrundlag:

Eksaminationsgrundlaget er dels elevens skriftlige opgave dels den udtrukne case. Der udleveres en pensumliste inden eksamen.

Varighed for prøve i farmakologi: Eksaminationstiden inkl. votering og tilbagemelding er 30 minutter.

Bedømmelsesgrundlag:

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Alle mål skal indgå i eksamen. Den skriftlige opgave indgår ikke i karaktergivningen.

Medbringes af elev:

Det er elevens ansvar at medbringe følgende til prøven:

- Den udarbejdede disposition
- Den skriftlige opgave
- Noter til brug ved fremlæggelse

Grundfagsprøve i Engelsk niveau D

Senest 15 hverdage før eksamen skal eleven i samråd med sin engelsklærer, udvælge et emne, som har været behandlet i undervisningen. I forhold til det selvvalgte emne skal der være tale om en indholdsmæssig fordybelse. Det selvvalgte emne skal tage udgangspunkt i det erhvervsfaglige hovedområde. Eleven udarbejder en synopsis og et præsentationsmateriale i forhold til det selvvalgte emne. Hvis eleven undlader at aflevere en oversigt over det selvvalgte emne inden for den fastsatte tidsramme, har eleven ikke gennemført undervisningen i engelsk og kan derfor ikke afslutte faget med standpunktskarakter og indgå i eksamensudtrækket (jf. Vejledning til grundfaget fremmedsprog- fagbilag 6, gældende fra juli 2011. Uddannelsesstyrelsen, Afdelingen for erhvervsrettede uddannelser).

Prøvens form: Der afholdes mundtlig prøve som tager udgangspunkt i elevens selvvalgte emne samt en ukendt opgave. Den ukendte opgave er udarbejdet ud fra det udvidede tekstbegreb og er udarbejdet af den prøve afholdende skole. Prøven er individuel.

Bedømmelse: Eleven bedømmes i forhold til fagets mål, og karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens eksamenspræstation. Voteringen foregår mellem censor og eksaminator.

Trækning af den ukendte opgave: Den ukendte opgave trækkes af eleven en hverdag før eksaminationen. Den sidste elev skal have 4 valgmuligheder. Der skal være en leder til stede.

I forberedelsestiden må eleven

- tale med andre elever,
- modtage teknisk og administrativ vejledning og support fra skolen,
- modtage ikke-faglig coaching for at komme i gang med løsning af opgaverne,
- men må ikke modtage faglig vejledning af skolens lærere.

Varighed: Prøven påbegyndes med skolens udlevering af eksamensopgaven til eleven og afsluttes med censors og eksaminators bedømmelse af elevens eksamenspræstation.

Eksaminationstiden inkl. votering er 30 minutter og omfatter følgende:

1. Den ene del af prøven omfatter eksamination i den ukendte opgave, som eleven har fået tildelt en hverdag før ved lodtrækning. Denne del af prøven skal demonstrere elevens evne til at fremdrage de væsentlige sider af tekstens indhold og form samt til at indplacere teksten i en sammenhæng ud fra de grundsynspunkter, som har været anvendt i undervisningen. Eksaminator udvælger ukendte opgaver med tilknytning til pensum. Forskellige teksttyper, der har været anvendt i undervisningen, skal være repræsenteret.
2. Eleven skal med udgangspunkt i den selvvalgte opgave indgå i dialog og redegøre for emnets:
 - synspunkter
 - relevans for den erhvervsfaglige retning.
 - tekstens funktion,
 - virkemidler,
 - sproglige form samt indhold og
 - sammenhæng med det erhvervsfaglige eller tværfaglige arbejde i undervisningen.

Denne del af prøven skal demonstrere elevens viden og bevidsthed om formidling, virkemidler og kommende praksis.

Medbringes til eksamen

Det er elevens ansvar at medbringe følgende til eksamenen:

- en disposition over elevens fremgangsmåde til eksamenen,
- elevens synopsis og præsentationsmateriale samt de nævnte tekster og evt. kopi til censor og eksaminator.
- den udtrukne ekstemporaltekst samt
- noter til brug ved fremlæggelse af såvel ekstemporaltekst, synopsis og præsentationsmateriale

2.10 Talentspor

Børn og unge i uddannelsessystemet har talent, når de:

- Har særlige forudsætninger inden for et eller flere områder
- Har lysten og viljen til at yde en ekstra indsats
- Har mulighed for at blive en af de bedste, hvis potentialet stimuleres

Kilde: Talentrapport udarbejdet af Undervisningsministeriet 2011

Ifølge uddannelsesordningen pr. 1. august 2015, er det elever med ønske om og forudsætninger for det, der kan være på **talentsporet** på hovedforløbet.

Om eleven skal gennemføre hovedforløbet på **talentspor**, kan afklares enten inden eller efter uddannelsesstart i et samarbejde mellem eleven, ansættende myndighed og SOSU. Det er afgørende hvorvidt eleven opfylder de gældende regler for optagelse på talentsporet.

Hvis eleven skal gennemføre uddannelsen på **talentspor** anføres det i uddannelsesaftalen og i uddannelsesplanen.

Hvis eleven gennemfører uddannelsen på **talentspor** vil det, ved uddannelsens afslutning, fremgå af uddannelsesbeviset.

Elever på **talentspor** stilles i højere grad over for opgaver, som kræver, at de reflekterer og begrundet deres overvejelser ved løsning af deres opgaver. Elever på **talentsporet** vil skulle deltage i fx åbent hus arrangementer, SKILLS, studiebesøg, events og besøg på andre skoler mm. Ca. 25 % af undervisningen vil være på et fagligt højere niveau på talentforløbet.

Elever på **talentspor** forventes at være særligt motiverede for at yde den indsats, der skal til for at imødekomme kravene på et højere taksonomisk niveau. De højere mål kan fx nås gennem undervisningsdifferentiering og didaktiske overvejelser i forhold til mål, indhold og metoder, der tilgodeser de særligt dygtige og talentfulde elever.

Social- og sundhedsuddannelsen, Trin 1:

Her er fokus på øgede kompetencer inden for pleje og dokumentationsopgaver og i forbindelse med rehabilitering. Der forventes en større sikkerhed i opgaveløsningen, og eleven skal i højere grad være i stand til at kunne vurdere og begrunde deres handlinger.

På **talentspor** får eleven følgende fag på ekspertniveau:

- Pleje og dokumentation
- Rehabilitering og social- og sundhedsfaglig indsats

Social- og sundhedsuddannelsen, Trin 2:

Her er fokus på øgede kompetencer inden for kvalitetssikring, dokumentation, sygepleje og rehabilitering. Elever på **talentspor** forventes i højere grad at kunne

løse opgaver målrettet og selvstændigt samt at kunne reflektere over sin tilrettelæggelse af sine arbejdsopgaver. Eleverne skal i højere grad kunne vurdere og begrunde deres handlinger.

På **talentspor** får eleven følgende fag på ekspertniveau:

- Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation
- Sygepleje
- Forebyggelse og rehabilitering

Talentspor på social- og sundhedsuddannelsen hænger sammen for Trin 1 og Trin 2. Dette betyder at en elev på SSA kun kan gennemføre uddannelsen på **talentspor** hvis også SSH er gennemført på **talentspor**.

3. Læringsaktivitetsbeskrivelser

3.1 Oversigt over undervisning på SSA-uddannelsen

Fælles for EUD under 25 år og EUV over 25 år:

Skoleperiode 3 – at være på somatisk sygehus (11 uger)

- Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation
- Sygepleje
- Somatisk sygdomslære
- forebyggelse og rehabilitering
- Sundhedspædagogik og kommunikation
- Farmakologi og medicinhåndtering
- Valgfrit uddannelsesspecifikt fag
- Dansk C
- Naturfag
- Engelsk

Der gives skriftlig vejledende karakter til sidst i skoleperioden.

Praktik 3 – somatik (15 uger)

Skoleperiode 4 – at leve med psykisk lidelse (8 uger)

- Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation
- Sygepleje
- Somatisk sygdomslære
- Psykiatrisk sygdomslærer
- forebyggelsen og rehabilitering
- Sundhedspædagogik og kommunikation
- Farmakologi og medicinhåndtering
- Valgfag
- Dansk C
- Naturfag
- Engelsk

Der gives skriftlig vejledende karakter i øvrige fag til sidst i skoleperioden.

Praktik 4 – psykiatri (15 uger)

Skoleperiode 5 – borgere i eget hjem (6 uger)

- Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation
- Sygepleje
- Somatisk sygdomslære
- Psykiatrisk sygdomslærer
- forebyggelse og rehabilitering
- Sundhedspædagogik og kommunikation

- Farmakologi og medicin håndtering
- Dansk C
- Naturfag

Prøve i Farmakologi i starten af skoleperiode.

Kun for EUD elever under 25 år:

Skoleperiode 5d – borgere i eget hjem (2 uger)

- Valgfrit uddannelsesspecifikt fag
- Sygepleje
- Forebyggelse og rehabilitering
- Sundhedspædagogik og kommunikation

Der gives skriftlig vejledende karakter i øvrige fag til sidst i skoleperioden.

Praktik 5 PSU (17 uger)

Skoleperiode 6d – at være færdiguddannet SSA (5 uger)

- Sygepleje
- Forebyggelse og rehabilitering
- Sundhedspædagogik og kommunikation
- Samt øvrige fag til projekt – prøve

Prøve i et af de 8 fag der kan trækkes til prøve

Afsluttende skriftlig karakter i øvrige fag

Afsluttende projekt der danner grundlag for afsluttende prøve.

Kun for EUD elever over 25 år:

Skoleperiode 5v - Prøve i fag og projekt (2 uger)

Alle fag.

Prøve i et af de 8 fag der kan trækkes til prøve.

Der gives skriftlig vejledende karakter i øvrige fag, til sidst i skoleperioden.

Opstart på afsluttende projekt, der danner grundlag for afsluttende prøve.

Praktik 5 PSU (17 uger)

Skoleperiode 6v – at være færdiguddannet SSA (1 uge)

Alle fag.

Prøve i et af de 8 fag, der kan trækkes til prøve.

Afsluttende skriftlig karakter i øvrige fag.

Afsluttende prøve.

4. Bilag - Mål for det uddannelsesspecifikke fag

4.1 Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation (avanceret niveau)

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 3 uger

1. Eleven kan anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og lovgivning inden for psykiatrien i sin udøvelse af faget samt til at forklare rammen for social- og sundhedsassistentens opgaver.
2. Eleven kan anvende viden om autorisation og delegering til at kunne tage selvstændigt ansvar for social- og sundhedsassistentens opgaver i praksis
3. Eleven kan anvende viden om embedslægens funktion i det tværsektorielle samarbejde.
4. Eleven kan anvende viden om sammenhængen mellem social- og sundhedspolitik og lokale målsætninger samt kvalitetsstandarder og serviceniveauer i kommuner og regioner til at reflektere over betydningen heraf for borgere/patienter og egne arbejdsopgaver.
5. Eleven kan anvende viden om principperne for kvalitetssikring til at forklare social- og sundhedsassistentens rolle i forbindelse med at sikre kvaliteten i serviceydelser og sundhedsydelser og i forhold til arbejdsmiljøcertificering og akkreditering.
6. Eleven kan anvende viden om dokumentationens betydning til at kunne sikre kontinuitet i sygeplejen, i rehabiliteringen, sikre patientrettigheder og udvikle kvaliteten af service-og sundhedsydelser i en tværprofessionel og tværsektoriel sammenhæng.
7. Eleven kan anvende viden om opgavefordelingen inden for sundhedssektoren, herunder embedslægens og almen praksis' rolle til kunne tilrettelægge og evaluere sammen-hængende borger-/patientforløb.
8. Eleven kan anvende viden om betydningen af kulturer, ledelsesformer, værdier og samarbejdsformer i forskellige organisationer til at kunne reflektere over egen rolle.

9. Eleven kan anvende viden om betydningen af voldspolitik og kriseberedskab på arbejdspladser til at kunne forklare social- og sundhedsassistentens rolle og arbejdsområde i den forbindelse.
10. Eleven kan anvende viden om tilrettelæggelse og evaluering af andres arbejde med udgangspunkt i arbejdspladsens ressourcer og kvalitetsstandarder til at kunne forklare social- og sundhedsassistentens rolle som gruppeleder.
11. Eleven kan anvende viden om velfærdsteknologi og innovation i forhold til social- og sundhedsassistenternes rolle.

4.2 Koordination, kvalitetssikring og dokumentation (ekspert niveau)

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: 3 uger

1. Eleven kan anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og lovgivning inden for psykiatrien til at forklare rammen for social- og sundhedsassistentens opgaver og til at kunne anvende viden om lovgivningen i sin udøvelse af faget.
2. Eleven kan anvende viden om autorisation og delegering til at kunne tage selvstændigt ansvar for og begrunde social- og sundhedsassistentens opgaver i praksis.
3. Eleven kan anvende viden om embedslægens funktion i det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde.
4. Eleven kan anvende viden om sammenhængen mellem social- og sundhedspolitik og lokale målsætninger samt kvalitetsstandarder og serviceniveauer i kommuner og regioner til at reflektere målrettet over betydningen heraf for borgere/patienter og egne arbejdsopgaver.
5. Eleven kan anvende viden om principperne for kvalitetssikring til at vurdere og begrunde social- og sundhedsassistentens rolle i forbindelse med at sikre kvaliteten i serviceydelser og sundhedsydelser og i forhold til arbejdsmiljøcertificering og akkreditering.
6. Eleven kan anvende viden om dokumentationens betydning til at kunne begrunde og vurdere kontinuitet i sygeplejen, i rehabiliteringen, sikre patientrettigheder og udvikle kvaliteten af service- og sundhedsydelser i en tværprofessionel og tværsektoriel sammenhæng.
7. Eleven kan anvende viden om opgavefordelingen inden for sundhedssektoren, herunder embedslægens og almen praksis' rolle til kunne tilrettelægge, begrunde og evaluere sammenhængende borger-/patientforløb.
8. Eleven kan anvende viden om betydningen af kulturer, ledelsesformer, værdier og samarbejdsformer i forskellige organisationer til at kunne vurdere og reflektere over egen rolle i sin organisation.

9. Eleven kan anvende viden om betydningen af voldspolitik og kriseberedskab på arbejdspladser til at kunne vurdere og begrunde social- og sundhedsassistentens rolle og arbejdsområde i den forbindelse.
10. Eleven kan anvende viden om tilrettelæggelse og evaluering af andres arbejde med udgangspunkt i arbejdspladsens ressourcer og kvalitetsstandarder til at kunne forklare social- og sundhedsassistentens rolle som gruppeleder.
11. Eleven kan anvende viden om velfærdsteknologi og innovation til at kunne vurdere og begrunde anvendelsen på social- og sundhedsassistentens arbejdsområde

4.3 Sygepleje (avanceret niveau)

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 5 uger

1. Eleven kan anvende viden om forskellige sygeplejeteorier til at forklare hensigten med sygepleje- og omsorgsydelser.
2. Eleven kan anvende viden om sygdomslære og sygeplejefaglige problemområder til at observere ændringer i borgeres/patienters sundhedstilstand og til at identificere og begrunde behov for sygepleje.
3. Eleven kan anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til at kunne prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgeres/ patienters ressourcer og behov.
4. Eleven kan anvende viden om kronisk sygdoms betydning for borgere/patienter til planlægning, udførelse og evaluering af omsorg og sygepleje.
5. Eleven kan anvende viden om sterile teknikker og rene procedurer til at kunne foretage sår-, drop-, og kateterpleje.
6. Eleven kan anvende viden om fysiske, psykiske og sociale funktionsnedsættelser til at kunne planlægge relevant omsorg og sygepleje, herunder kunne reflektere over en funktionsnedsættelses betydning for hverdagslivet.
7. Eleven kan anvende viden om den palliative indsats i den tidlige, sene og terminale fase og kan forklare social- og sundhedsassistentens rolle herved samt hvordan social- og sundhedsassistenten kan drage professionel omsorg for borgere/patienter og pårørende i normale sorg- og kriseforløb.
8. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende symptomer og former for symptomlindring i den basale palliative indsats til at kunne tilrettelægge, udføre og evaluere pleje af døende borgere/ patienter i deres sidste levedøgn med udgangspunkt i deres behov.
9. Eleven behersker et mundligt og skriftligt fagsprog, som er dækkende for social- og sundhedsassistentens kompetenceområde, og kan forklare anvendelse af sygeplejefaglige optegnelser til at skabe kontinuitet og sammenhæng i et borger-/ patientforløb.

10. Eleven kan reflektere over forskellen på erfaringsbaseret og evidensbaseret viden og kan forklare, hvordan faglig vejledning og refleksion kan indgå som redskab i det daglige arbejde.

4.4 Sygepleje (ekspert niveau)

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: 5 uger

1. Eleven kan anvende viden om forskellige sygeplejeteorier til at begrunde og vurdere hensigten med sygepleje- og omsorgsydelser
2. Eleven kan anvende viden om sygdomslære og sygeplejefaglige problemområder til målrettet at observere ændringer i borgeres/patienters sundhedstilstand og til at identificere og begrunde behov for sygepleje.
3. Eleven kan anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at kunne prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgeres/ patienters ressourcer og behov.
4. Eleven kan anvende viden om kronisk sygdoms betydning for borgere/patienter til målrettet planlægning, udførelse og evaluering af omsorg og sygepleje.
5. Eleven kan anvende viden om sterile teknikker og rene procedurer til at kunne begrunde og vurdere sår-, drop- og kateterpleje.
6. Eleven kan anvende viden om fysiske, psykiske og sociale funktionsnedsættelser til at kunne planlægge målrettet omsorg og sygepleje, herunder kunne vurdere og begrunde en funktionsnedsættelses betydning for hverdagslivet.
7. Eleven kan anvende viden om den palliative indsats i den tidlige, sene og terminale fase og kan begrunde og vurdere social- og sundhedsassistentens rolle herved samt hvordan social- og sundhedsassistenten kan drage målrettet professionel omsorg for borgere/patienter og pårørende i normale sorg- og kriseforløb.
8. Eleven anvende viden om de hyppigst forekommende symptomer og former for symptom-lindring i den basale palliative indsats til at kunne begrunde, tilrettelægge, udføre og evaluere målrettet pleje af døende borgere/ patienter i deres sidste levedøgn med udgangspunkt i deres behov.
9. Eleven behersker et mundligt og skriftligt fagsprog, som er dækkende for social- og sundhedsassistentens kompetenceområde, og kan begrunde og vurdere anvendelse af sygeplejefaglige optegnelser til at skabe kontinuitet og sammenhæng i et borger-/ patientforløb.

10. Eleven kan reflektere over forskellen på erfaringsbaseret og evidensbaseret viden og kan begrunde og vurdere, hvordan faglig vejledning og refleksion kan indgå som redskab i det daglige arbejde.

4.5 Somatisk sygdomslære

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 3 uger

1. Eleven kan anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi og sammenhænge mellem de enkelte organsystemer til at forklare de enkelte organers betydning for kroppens funktioner.
2. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme herunder kronisk obstruktiv lungelidelse, hjerte-karsygdomme, diabetes mellitus, cancer, gigtsygdomme, apopleksi, frakturer, pneumoni, kronisk bronkitis, allergi, lidelser i mave-tarmsystemet samt nyre- og urinvejslidelser til at forklare årsager, symptomer samt pleje- og behandlingsformer.
3. Eleven kan anvende viden om den ældre medicinske borger/patient til at forklare, hvordan man som social- og sundhedsassistent observerer ændringer i sundhedstilstanden herunder ændringer, der skyldes dehydrering, under- og fejlernæring, anæmi, obstipation, diarré, fald, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet.
4. Eleven anvender viden om præ-, per- og postoperativ fase til at kunne forberede patienter til operation og kunne observere patienten i den postoperative fase.
5. Eleven kan anvende viden om principper for hygiejne til at arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner og kan forklare, hvordan borgere/patienter, pårørende, kolleger og frivillige kan vejledes til at overholde disse principper.
6. Eleven kan anvende fagsprog, skriftligt og mundtligt, ved beskrivelse af kroppens anatomi og fysiologi og de hyppigst forekommende sygdomme

4.6 Psykiatrisk sygdomslære

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 2 uger

1. Eleven kan anvende viden om mulige årsager til de hyppigst forekommende psykiske sygdomme herunder demenssygdomme, skizofreni, affektive lidelser, angsttilstande, person-lighedsforstyrrelser og dobbeltdiagnoser til at kunne forklare psykisk sygdoms opståen og symptomer samt sygepleje- og behandlingsformer.
2. Eleven kan anvende viden om mellemmenneskelige relationer og interaktioner til at kunne etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer med psykiatriske borgere/patienter, pårørende og andre samarbejdspartnere.
3. Eleven kan anvende viden om de almindeligt anvendte terapeutiske principper, herunder jeg-støttende sygepleje, kognitive tilgange, miljøterapi og recovery til at kunne arbejde som kontaktperson og understøtte borgeres/patienters psykosociale rehabilitering.
4. Eleven kan anvende viden om lovgivning og regler om indgreb i patienters selvbestemmelsesret til at kunne begrænse magtanvendelse og brug af tvang på det psykiatriske område.
5. Eleven kan anvende viden om behandlingsplaner og deres betydning for social- og sundhedsassistentens arbejdsopgaver.
6. Eleven kan anvende viden om sygepleje- og handleplaner til at kunne anvende disse som målrettet redskab i samarbejde med borgere/patienter og tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejdspartnere.

4.7 **Farmakologi og medicinhandling**

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 2 uger

1. Eleven kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicinhandling i gældende praksis, herunder delegering, videredelegering, ledelsens ansvar og akkreditering.
2. Eleven kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværfaglige samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhandling i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på embedslægetilsyn.
3. Eleven kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.
4. Eleven kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhandling.
5. Eleven kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.
6. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation, compliance og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicinhandling.
7. Eleven kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicinhandling herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

4.8 Forebyggelse og rehabilitering (avanceret)

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 3 uger

1. Eleven kan anvende viden om forskellen på og hensigten med henholdsvis forebyggelse og rehabilitering til at kunne varetage social- og sundhedsassistentens rolle i den tværprofessionelle og tværsektorielle forebyggende og rehabiliterende indsats.
2. Eleven kan anvende viden om socialfaglig tilgang til at kunne vurdere borgeres/patienters fysiske, psykiske og sociale ressourcer og sikre kvalitet i det rehabiliterende arbejde.
3. Eleven kan anvende viden om aktivitetsanalyse til at kunne vurdere borgerens/patientens fysiske, psykiske og sociale funktionsevne i forhold til daglig livsførelse og hvilke krav aktiviteter stiller til den person, der skal udføre dem.
4. Eleven kan anvende viden om planlægning, udførelse og evaluering af målrettede aktiviteter herunder sansestimulering på baggrund af en analyse af borgeres/patienters forudsætninger, til at kunne fremme at borgerne/patienterne bevarer eller styrker deres fysiske, psykiske og sociale funktionsevne.
5. Eleven kan anvende viden om sygdomsforebyggende tiltag til at kunne vejlede borgere/patienter om forebyggelse af immobilitet, faldtendens og ernæringstilstand.
6. Eleven kan anvende viden om træningsplaner til at kunne støtte borgere/patienter i at træne efter dem.
7. Eleven kan anvende viden om hjælpemidler og velfærdsteknologi til at kunne implementere og anvende sådanne i samarbejde med borgere/patienter og kolleger.
8. Eleven kan anvende viden om borgeres/patienters ressourcer, ergonomiske principper og gældende arbejdsmiljøregler til at kunne tilrettelægge eget og andres arbejde under hensyntagen dertil

4.9 Forebyggelse og rehabilitering (ekspert)

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: 3 uger

1. Eleven kan anvende viden om forskellen på og hensigten med henholdsvis forebyggelse og rehabilitering til at kunne begrunde og vurdere social- og sundhedsassistentens rolle i den tværprofessionelle og tværsektorielle forebyggende og rehabiliterende indsats.
2. Eleven kan anvende viden om socialfaglig tilgang til at kunne vurdere og begrunde borgeres/patienters fysiske, psykiske og sociale ressourcer og målrettet sikre kvalitet i det rehabiliterende arbejde.
3. Eleven kan anvende viden om aktivitetsanalyse til at kunne vurdere og begrunde borgerens/patientens fysiske, psykiske og sociale funktionsevne i forhold til daglig livsførelse og hvilke krav aktiviteter stiller til den person, der skal udføre dem.
4. Eleven kan anvende viden om planlægning, udførelse og evaluering af målrettede aktiviteter herunder sansestimulering på baggrund af en målrettet analyse af borgeres/patienters forudsætninger, til at kunne fremme at borgerne/patienterne bevarer eller styrker deres fysiske, psykiske og sociale funktionsevne.
5. Eleven kan anvende viden om sygdomsforebyggende tiltag til målrettet at kunne vejlede borgere/patienter om ernæringstilstand samt forebyggelse af immobilitet og faldtendens.
6. Eleven kan anvende viden om træningsplaner til målrettet at kunne støtte borgere/patienter i at træne efter dem.
7. Eleven kan anvende viden om hjælpemidler og velfærdsteknologi til at kunne begrunde og vurdere implementering og anvendelse af sådanne i samarbejde med borgere/patienter og kolleger.
8. Eleven kan anvende viden om borgeres/patienters ressourcer, ergonomiske principper og gældende arbejdsmiljøregler til at kunne begrunde og vurdere eget og andres arbejde under hensyntagen dertil.

4.10 Sundhedspædagogik og kommunikation.

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: 3 uger

1. Eleven kan anvende viden om befolkningens sundhed herunder forskellige livsformer, livsfaser og sundhedsopfattelser til at kunne forklare hvad der har betydning for fremme heraf.
2. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogik til at kunne støtte borgere/patienter i læreprocesser, der fremmer egenomsorg og motiverer til at leve sundt.
3. Eleven kan anvende viden om rådgivning, vejledning og instruktion, der bygger på viden om motivationsfaktorer, mestringsstrategier og den enkeltes psykosociale forudsætninger og udviklingsmuligheder til at kunne inddrage borgere/patienter og pårørende i egen sundhedsfremmende, sygdomsforebyggende og rehabiliterende forløb.
4. Eleven kan anvende viden om anvendelse af forskellige pædagogiske tilgange til at kunne øge borgeres/patienters handlekompetence, så risiko for ulykker, sygdom og forværring af sygdom mindskes.
5. Eleven kan anvende viden om forskellige former for målrettet kommunikation herunder matching, aktiv lytning, spørgeteknikker og gensvarsmodeller.
6. Eleven kan anvende viden om målrettet kommunikation og sundhedspædagogiske tiltag til at kunne dokumentere og evaluere sådanne tiltag inden for social- og sundhedsassistentens kompetenceområde

4.11 Dansk Niveau C

Kommunikation:

1. Eleven kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Eleven kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation.
3. Eleven kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationsøgning og formidling.
4. Eleven kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation.
5. Eleven kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget

Læsning:

1. Eleven kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsfaglige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationsøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Eleven kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

Fortolkning:

1. Eleven kan forholde sig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Eleven kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.

3. Eleven kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse.
4. Eleven kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.
5. Eleven kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

Fremstilling:

1. Eleven kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Eleven kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Eleven kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse.
4. Eleven kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

4.12 Naturfag Niveau C

1. Selvstændigt kan vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller på udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger.
2. Selvstændigt kan vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.
3. Kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handlemåde i forbindelse hermed.
4. Selvstændigt kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr.
5. Kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter.
6. Kan reflektere og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation.
7. Selvstændigt kan udvælge, anvende og vurdere relevante it-værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.
8. Med sikkerhed kan udvælge, dokumentere og formidle det naturfaglige arbejde gennem bearbejdning af data og
9. Kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.

4.13 Engelsk niveau D

Kommunikation:

1. Forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner,
2. Forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner,
3. Udtrykke sig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner,
4. Redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i forskellige teksttyper,
5. Redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde,
6. Deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige emner,
7. Udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster,
8. Anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer og
9. Anvende multimodale medier, dvs. ord, billeder, film, animation og lyd til at kommunikere mundtligt med sikkerhed.

Kommunikationsstrategier:

1. Vælge og anvende lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål,
2. Vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymmer,
3. Vælge skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser,
4. Anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion og
5. Anvende informationer og kilder selvstændigt og kritisk

Sprogbrug Sprogtilegnelse:

1. Anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner,
2. Udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster,
3. Tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt sprogbrug og
4. Anvende væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt almene og personlige forhold.

Kultur- og samfundsforhold:

1. Opnå, anvende og redegøre for viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge,
2. Drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur og
3. Anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel